

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 30/2023)

София, 2 август 2023 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството	3
1.1	Реколта от есенници	3
1.2	Площи за реколтиране с пролетници	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	5
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	8
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележки: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството

1.1 Реколта от есенници

По оперативни данни, към 27.07.2023 г. са прибрани 5,7 млн. тона пшеница, 624,4 хил. тона ечемик, 198,5 хил. тона маслодайна рапица, 24,9 хил. тона тритикале и близо 6 хил. тона ръж. Въпреки повишените средни добиви от декар, засега като цяло се наблюдава изоставане на производството в границите от 5,7% (пшеница) до 58% (тритикале) на годишна база, поради по-малкия размер реколтирани площи до момента. Единствено продукцията от ечемик надхвърля нивото отпреди една година – с 2,1%.

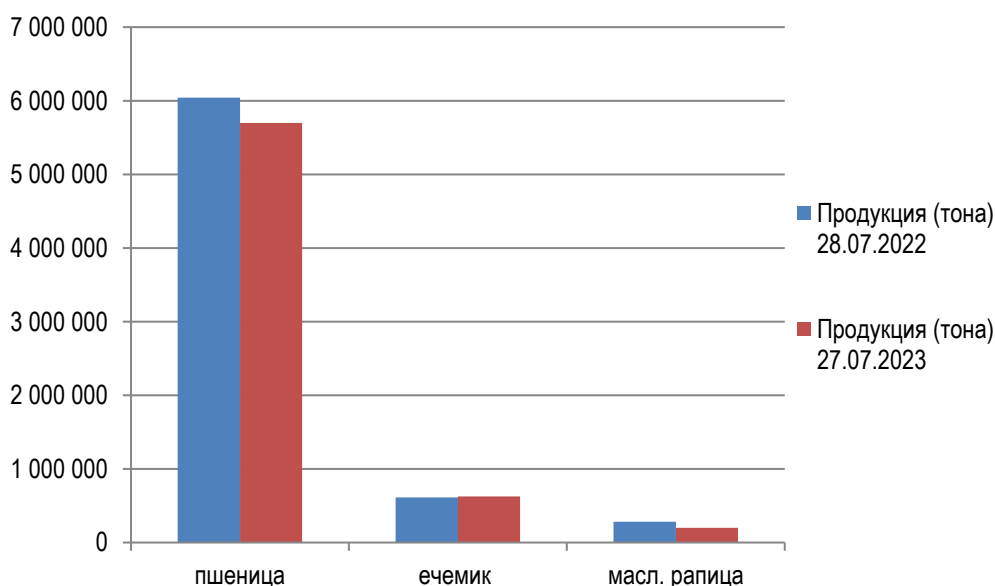
Реколта от есенници към 27.07.2023 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 208 469	1 194 725	1 152 760	1 039 896	6 044 160	5 700 486	524	548	-1,1%	-9,8%	-5,7%	4,6%
ечемик	124 160	120 463	122 656	116 804	611 750	624 397	499	535	-3,0%	-4,8%	2,1%	7,2%
масл. рапица	131 276	93 246	126 118	77 244	283 565	198 515	225	257	-29,0%	-38,8%	-30,0%	14,2%
ръж	8 598	7 178	5 978	2 424	14 261	5 983	239	247	-16,5%	-59,5%	-58,0%	3,3%
тритикале	14 409	12 655	11 282	6 700	36 135	24 889	320	371	-12,2%	-40,6%	-31,1%	15,9%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж

Продукция от основни есенни култури към 27.07.2023 г., сравнено със същия период на 2022 г.

1.2 Площи за реколтиране с пролетници

Към края на м. юли 2023 г. площите за реколтиране с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно са съответно с 6,9% и 4,8% по-малко в сравнение с отчетените по

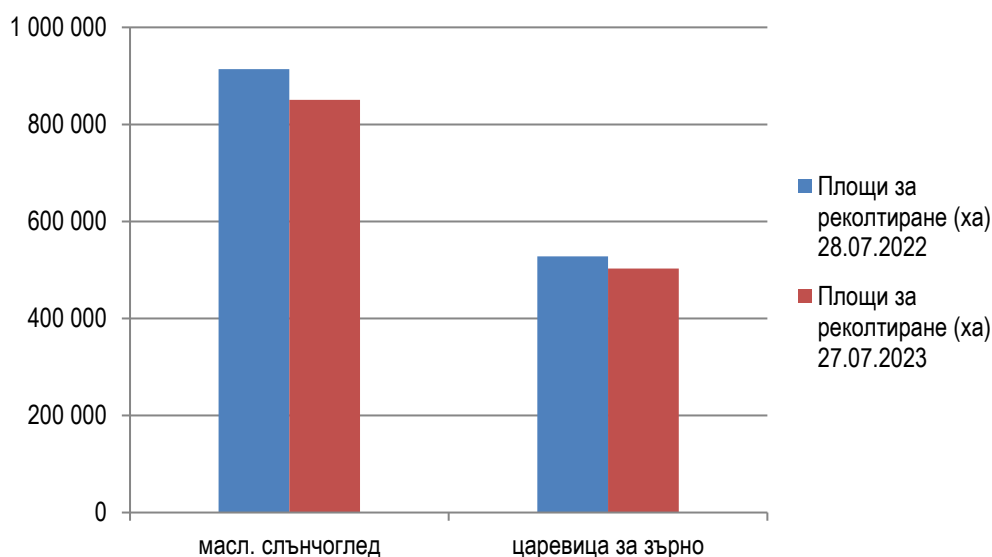
същото време на 2022 г.

Площи за реколтиране с пролетници към 27.07.2023 г., ха

	28.07.2022	27.07.2023	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	913 668	850 694	-6,9%
царевица за зърно	528 148	502 616	-4,8%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

Площи за реколтиране с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 27.07.2023 г., сравнено със същия период на 2022 г.

Прибраното количество „Ориенталски“ тютюн до момента е с 4,3% под миналогодишното, в резултат на понижения добив от единица площ. По-сериозно изоставане на годишна база е налице при производството на тютюн от типове „Бърлей“ и „Вирджиния“ - респективно с 15% и 69,1%, което се дължи на намаление на реколтираните площи.

Площи и производство на тютюн към 27.07.2023 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	Разсадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	1 861	2 261	1 701	1 780	1 560	1 493	92	84	21,5%	4,6%	-4,3%	-8,7%
Тютюн-Вирджиния	598	387	248	62	110	34	44	55	-35,3%	-75,0%	-69,1%	25,0%
Тютюн-Бърлей	178	140	134	103	133	113	99	110	-21,3%	-23,1%	-15,0%	11,1%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

При по-малък размер реколтирани площи до момента, в някои случаи съчетано с понижение на средните добиви от декар, засега производството на основните зеленчуци, дини и пъпеши от открити площи е от 35,1% (краставици) до 65,6% (дини) по-малко на годишна база. Леко увеличение (с 0,8%) бележи единствено продукцията от ягоди.

По отношение на оранжерийното производство на домати и краставици, за периода от началото на 2023 г. досега се отчита намаление съответно с 19,9% и 29% спрямо година по-рано.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 27.07.2023 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Картофи	9 082	6 784	1 698	1 094	30 657	18 232	1 805	1 667	-25,3%	-35,6%	-40,5%	-7,6%
Зеле	1 459	606	269	168	5 939	2 935	2 208	1 747	-58,5%	-37,5%	-50,6%	-20,9%
Дини	3 297	3 349	1 029	498	17 008	5 845	1 653	1 174	1,6%	-51,6%	-65,6%	-29,0%
Пъпеши	2 057	2 051	921	392	6 917	2 581	751	658	-0,3%	-57,4%	-62,7%	-12,4%
Пипер на открито	2 296	1 988	426	182	2 326	1 459	546	802	-13,4%	-57,3%	-37,3%	46,9%
Домати на открито	2 251	1 755	707	194	4 283	1 536	606	792	-22,0%	-72,6%	-64,1%	30,7%
Краставици на открито*	488	283	259	149	2 561	1 661	989	1 115	-42,0%	-42,5%	-35,1%	12,7%
Ягоди на открито	860	877	845	847	5 785	5 834	685	689	2,0%	0,2%	0,8%	0,6%
Домати в оранжерии	466	429	410	356	32 108	25 726	7 831	7 226	-7,9%	-13,2%	-19,9%	-7,7%
Краставици в оранжерии	386	318	339	261	31 617	22 435	9 327	8 596	-17,6%	-23,0%	-29,0%	-7,8%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

* вкл. и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Към 27 юли 2023 г. прибраното количество череша е с 8,8% под нивото от преди една година. На този етап по-сериозно намаление на производството на годишна база е налице при вишните, малините, кайсиите, сливите и прасковите - с между 22,1% и 64%, което се обяснява донякъде с по-късният старт на беритбената кампания през настоящата година.

В начална фаза е събирането на реколтата ябълки и круши.

Площи и производство от трайни насаждения към 27.07.2023 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 398	4 274	4	13	38	121	950	931	-2,8%	225,0%	218,4%	-2,0%
круши	626	555	21	10	87	59	414	590	-11,3%	-52,4%	-32,2%	42,5%
праскови	2 928	1 811	600	243	3 542	1 275	590	525	-38,1%	-59,5%	-64,0%	-11,0%
сливи	9 446	9 298	573	257	2 911	1 258	508	489	-1,6%	-55,1%	-56,8%	-3,7%
кайсии	3 004	2 366	2 796	1 861	20 167	9 325	721	501	-21,2%	-33,4%	-53,8%	-30,5%
череша	10 502	9 937	10 470	9 814	50 678	46 208	484	471	-5,4%	-6,3%	-8,8%	-2,7%
вишни	1 296	1 024	1 084	949	3 970	3 093	366	326	-21,0%	-12,5%	-22,1%	-10,9%
малини	1 806	1 826	398	326	1 286	940	323	288	1,1%	-18,1%	-26,9%	-10,8%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Кампанията по прибиране на лавандула - реколта `2023 се движи с по-бавни темпове спрямо миналата година, като добитото до момента количество е с близо една трета по-малко спрямо аналогичния период на 2022 г.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 27.07.2023 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	28.07.2022	27.07.2023	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	16 222	14 043	14 482	10 914	66 051	44 417	456	407	-13,4%	-24,6%	-32,8%	-10,7%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През първия месец на пазарната 2023/24 година през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени общо 254,1 хил. тона пшеница (в т. ч. 55 хил. тона през последната седмица), което представлява петкратен ръст на годишна база. Още по-значително увеличение спрямо година по-рано (с близо шестнадесет пъти) се наблюдава при експорта на ечемик

¹ През последните две пазарни години „Пристанище Варна“ ЕАД формира средно 22% от общия експорт на пшеница и ечемик от страната, 33% от този на царевича и 4% от този на слънчоглед.

през порта, макар през изминалата седмица да не са преминавали товари със зърнената култура.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

	01.07.2022 – 30.07.2022	01.07.2023 – 30.07.2023	Изменение на годишна база
пшеница	50 707	254 104	401,1%
ечемик	6 706	105 837	1 478,2%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2023 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Експортът на царевица и слънчоглед през „Пристанище Варна“ ЕАД остава в застои за поредна седмица. Общо за периода от началото на септември 2022 г. до 30 юли 2023 г., изнесените количества царевица и слънчоглед през порта са респективно с 19% и 8,9% по-малко в сравнение с аналогичния период на предходния пазарен сезон.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

	01.09.2021 – 30.07.2022	01.09.2022 – 30.07.2023	Изменение на годишна база
царевица	720 729	583 790	-19,0%
слънчоглед	19 196	17 496	-8,9%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап не е регистриран износ на царевица и слънчоглед – реколта `2022 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Внос

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2023 г. за есенните и м. септември 2022 г. за пролетните култури) до 30 юли 2023 г. не е осъществен внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 28/2023, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за май 2023 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 28/2023, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 26 юли 2023 г. основните зърнени култури поскъпват в рамките на 2,3% (ечемик) – 9,4% (хлебна пшеница) на седмична база. Изкупната цена на слънчогледа също се повишава – с 1,9%. През изминалата седмица стартира изкупуването на рапица от нова реколта.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 26.07.2023 г., лв./тон без ДДС

	27.07.2022	19.07.2023	26.07.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	616	371	406	-34,1	9,4
Фуражна пшеница	599	355	384	-35,9	8,3
Ечемик	579	320	327	-43,5	2,3
Царевица	573	400	416	-27,4	3,9
Слънчоглед	925	698	711	-23,1	1,9
Рапица	1 120	*	785	-30,0	-

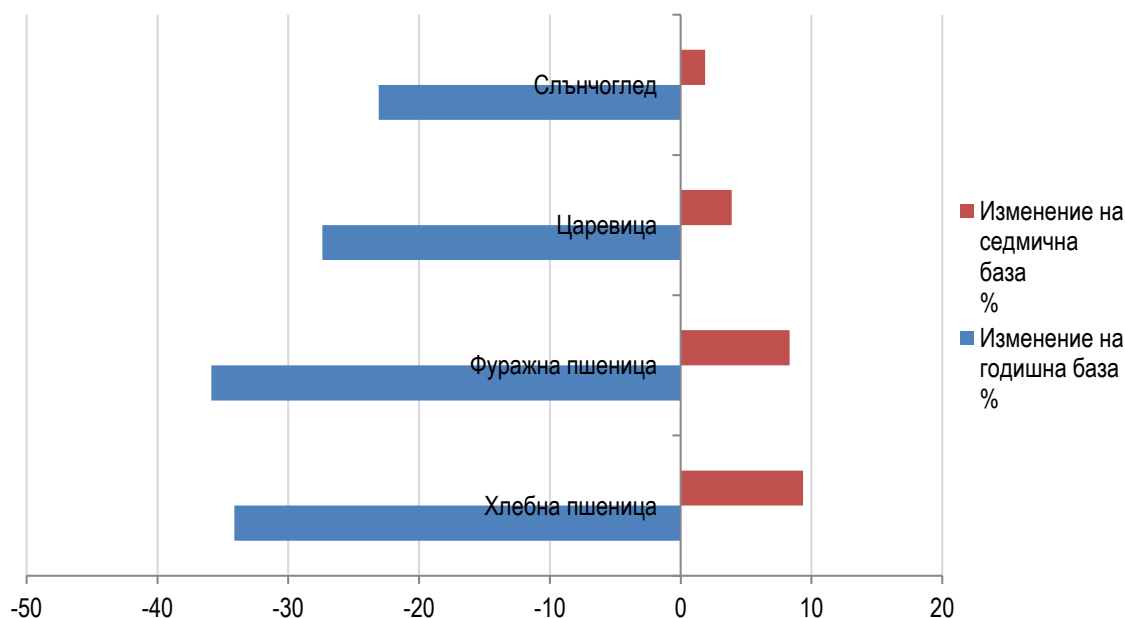
Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ.

* няма данни

Независимо от наблюдаваните корекции в посока нагоре, цените на основните зърнени и маслодайни култури продължават да се движат съществено под нивата отпреди една година, като понижението е в границите от 23,1% (слънчоглед) до 43,5% (ечемик).

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
26.07.2023 г.**

3.2 Плодове и зеленчуци

При предлагането на едро на плодове и зеленчуци на тържищата в страната се наблюдават разнопосочни седмични ценови изменения. Средните цени на едро на вносните домати, картофите, ябълките и оранжерийните краставици се повишават с между 0,4% и 11,9% спрямо предходната седмица. Леко поевтиняване е налице при зелето (с 2,3%), а по-съществено – при оранжерийните домати (с 9,4%) и зеления пипер (с 10,8%).

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 28.07.2023 г., лв./кг

	29.07.2022	21.07.2023	28.07.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,06	1,17	1,20	13,2	2,6
домати (оранжерийни)	2,40	2,66	2,41	0,4	-9,4
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	2,37	2,54	2,55	7,6	0,4
краставици (оранжерийни)	2,08	2,02	2,26	8,7	11,9
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,76	2,32	2,07	17,6	-10,8
пипер (червен, внос)	*	*	*	-	-
зеле	0,82	0,87	0,85	3,7	-2,3
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	2,04	*	2,39	17,2	-

	29.07.2022	21.07.2023	28.07.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
череша	*	4,25	-	-	-
ябълки (внос)	*	1,90	2,05	-	7,9
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ.

Към 28 юли 2023 г. основните плодове и зеленчуци, налични на тържищата, се предлагат в границите от 0,4% (български оранжерийни домати) до 17,6% (зелен пипер) по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 28.07.2023 г.

